

FASTA DÅ NI SER NYMÅNE

Harmala ibn Yahya berättade för mig; Ibn Wahb informerade oss; Yunus informerade mig, från Ibn Shihab, som sade: Salim ibn Abdullah berättade för mig att Abdullah ibn Omar – må Allah vara nöjd med dem båda – sade: Jag hörde Allahs Sändebud ﷺ säga: *'När ni ser den, fasta; och när ni ser den, bryt fastan. Och om det skulle skymmas för er, så uppskatta den.'*
[Återberättad av Imam Muslim]

حَدَّثَنِي حَرْمَلَةُ بْنُ يَحْيَى، أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ، أَخْبَرَنِي يُونُسُ، عَنِ ابْنِ شِهَابٍ، قَالَ حَدَّثَنِي سَالِمُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ، - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا - قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ " إِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَصُومُوا وَإِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَأَفْطِرُوا فَإِنْ غُمَّ عَلَيْكُمْ فَأَقْدِرُوا لَهُ " .

Förklaring av hadithen

Hadithen återges genom en stark och välkänd kedja: Harmala b. Yahya → Ibn Wahb → Yunus → Ibn Shihab al-Zuhri → Salim b. Abd Allah → Abd Allah b. Omar. Ibn Omar berättar att han hörde Profeten ﷺ säga:

"När ni ser den (nymånen), fasta; och när ni ser den, bryt fastan. Och om det är skymt för er, *fa-qduru lahu.*"

Detta är en av de mest centrala haditherna om fastställandet av Ramadan och Shawwal, och den utgör tillsammans med liknande texter en grundpelare i den islamiska tideräkningen. Den förenar juridisk precision, teologisk principfasthet och språklig elegans.

Teologisk analys

Fastans början och slut är knutna till faktisk observation

Profeten ﷺ säger: *"När ni ser den, fasta."* Detta etablerar en grundläggande princip: **Ramadan börjar inte genom beräkning, gissning eller uppskattning, utan genom faktisk visuell observation av nymånen.**

- **al-Nawawi** betonar att detta är den normativa metoden och att uttrycket är tydligt: handlingen (fastan) är villkorad av *ru'ya* – faktisk syn.
- **Ibn Hajar** förklarar att detta är en del av islams pedagogiska enkelhet: månen är en universell indikator som alla samhällen kan använda.

Teologiskt visar detta att shari'a är förankrad i mänsklig erfarenhet, inte i teknisk expertis.

Samma princip gäller för att avsluta Ramadan

Profeten ﷺ fortsätter: *"Och när ni ser den, bryt fastan."* Det skapar en symmetri: samma metod som inleder månaden avslutar den.

Ibn Hajar noterar att denna parallellitet är avsiktlig och gör reglerna intuitiva och lätta att memorera.

Om himlen är mulen: *fa-qduru lahu*

Detta uttryck är den mest diskuterade delen av hadithen.

De klassiska lärda är eniga om att uttrycket betyder:

Fullborda månaden till trettio dagar när månen inte kan ses.

Detta baseras på andra hadither där Profeten ﷺ uttryckligen säger:

”*Fa-akmilu al-‘idda thalathin*” – ”Fullborda antalet till trettio.”

- **al-Nawawi:** uttrycket *fa-qduru lahu* måste förstås i ljuset av dessa klaggörande texter.
- **Ibn Hajar:** ordet *qadara* kan språkligt betyda ”uppskatta”, ”mäta”, ”fastställa”, men kontexten gör betydelsen entydig: *fastställ dagen genom att fullborda trettio*.
- **al-Qurtubi:** hadithen illustrerar Koranens princip att Gud inte lägger på människan mer än hon förmår; när observation inte är möjlig, återgår man till säkerhet (*yaqin*).

Teologiskt visar detta att shari‘a bygger på **säkerhet, enkelhet och undanröjande av svårighet**.

Språklig analys av nyckeluttryck

”إِذَا رَأَيْتُمُوهُ” – ”när ni ser den”

Verbet *ra’ā* (att se) används i sin mest konkreta betydelse: fysisk syn. Det är inte metaforiskt eller symboliskt.

Språkligt markerar det:

- en kollektiv handling (”ni”),
- en empirisk observation,
- en tydlig startpunkt.

”فَصُومُوا ... فَأَفْطِرُوا” – ”fasta ... bryt fastan”

Båda verben är i imperativform, vilket visar:

- att handlingarna är direkt kopplade till observationen,
- att månen är den juridiska indikatorn för tidens inträde.

”فَإِنْ غُمَّ عَلَيْكُمْ” – ”om det är skymt för er”

Roten *gh-m-m* betyder att täcka, dölja, göra oklart. Det syftar på moln, dimma eller andra hinder som gör månen osynlig.

Språkligt antyder det att problemet inte är månen, utan människans begränsade synförmåga.

”فَأَقْدِرُوا لَهُ” – ”uppskatta/bestäm för den”

Detta är hadithens mest mångtydiga uttryck.

- *qadara* kan betyda ”att mäta”, ”att uppskatta”, ”att fastställa”.
- Kontexten och andra hadither gör betydelsen tydlig: **fullborda månaden till trettio dagar.**

Språkligt är det en elegant formulering som rymmer flera möjliga betydelser, men profetisk praxis gör den juridiskt entydig.

Syntes

Hadithen lär oss flera centrala principer:

1. Ramadan börjar och slutar med faktisk observation av nymånen.
2. När observation inte är möjlig, fullbordas månaden till trettio dagar.
3. Shari‘a är förankrad i mänsklig erfarenhet och enkelhet.
4. Profetens ﷺ språk är kort men rikt, och hans uttryck är både juridiskt precisa och pedagogiskt universella.
5. Klassiska lärda som al-Nawawi, Ibn Hajar och al-Qurtubi använder denna hadith som en huvudtext i diskussionen om månadsstart och fastans regler.

[FASTAN](#), [Imam Muslim](#), [RAMADAN](#)

«[NÄR EN DAG INTE KAN ERSÄTTAS](#)»

[BILALS ADHAN VAR EN FÖRBEREDANDE KALLELSE»](#)

- [Bönen gudomlig befallning](#)
- [Nationalismens Uppkomst i den Muslimska Världen](#)
- [‘Awrah för män och kvinnor inom och utanför bön](#)
- [Bönen mellan befallning och uphöjelse](#)
- [Regeln om att be i Haram-kläder](#)
- [Att upphöja Allahs befallning är att be](#)
- [Förstå Koranen](#)
- [Lycka eller elände i nästa liv](#)

- [Frågor och svar angående ahl al-Kitabs Kött](#)
- [Rasism: Finns det en lösning?](#)